

ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН
ХОРШООДЫН
2023 ОНЫ ХОЁРДУГААР
УЛИРЛЫН САНХҮҮГИЙН
ТАЙЛАНГИЙН НЭГТГЭЛИЙН
ТАНИЛЦУУЛГА

ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШООНЫ ГАЗАР

УЛААНБААТАР ХОТ

АГУУЛГА

НЭГ.САЛБАРЫН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ	2
1.1 Зах зээлийн ерөнхий мэдээлэл.....	2
1.2 ХЗХ-дын тархалтын мэдээлэл.....	3
1.3 ХЗХ-дын гишүүдийн мэдээлэл.....	3
1.4 Бодлого, зохицуулалтын орчин.....	5
ХОЁР.НЭГТГЭЛИЙН СТАТИСТИК ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД	7
2.1 Статистик үзүүлэлтүүд.....	7
2.2 Санхүүгийн ерөнхий үзүүлэлтүүд.....	9
2.2.1 Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж буй ХЗХ-дын статистик үзүүлэлтүүд...10	
2.2.2 Орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй ХЗХ-дын статистик үзүүлэлтүүд.....	11
ГУРАВ.НИЙТ ХӨРӨНГИЙН БҮТЭЦ, ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	12
3.1 Хөрөнгийн бүтцийн талаар.....	12
3.2 Хөрөнгийн төвлөрлийн талаар.....	13
3.3 Зээлийн үйл ажиллагааны талаар.....	13
3.4 Зээлийн чанарын талаар.....	14
ДӨРӨВ.НИЙТ ЭХ ҮҮСВЭРИЙН БҮТЭЦ, ХАДГАЛАМЖИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА	16
4.1 Эх үүсвэрийн бүтцийн талаар.....	16
4.2 Хадгаламжийн үйл ажиллагааны талаар.....	17
4.3 Бусдаас авсан зээл, өр төлбөрийн талаар.....	18
4.4 Бусад богино хугацаат өр төлбөрийн талаар.....	18
4.5 Гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгийн талаар.....	19
4.6 Өөрийн хөрөнгө, хоршоологчдын өмчийн талаар.....	19
ТАВ.ОРЛОГО, ЗАРДАЛ, АШИГТ АЖИЛЛАГАА	20
5.1 ХЗХ-дын орлогын талаар.....	20
5.2 ХЗХ-дын зардлын талаар.....	20
5.3 ХЗХ-дын ашигт ажиллагааны талаар.....	21
ЗУРГАА.ЗОХИСТОЙ ХАРЬЦААНЫ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ	22
6.1 ХЗХ-дын шалгуур үзүүлэлтийн талаар.....	22
ДОЛОО.ДҮГНЭЛТ	23

ХАДГАЛАМЖ, ЗЭЭЛИЙН ХОРШООДЫН 2023 ОНЫ 2 ДУГААР УЛИРЛЫН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН НЭГТГЭЛИЙН ТАНИЛЦУУЛГА

2023.08.02

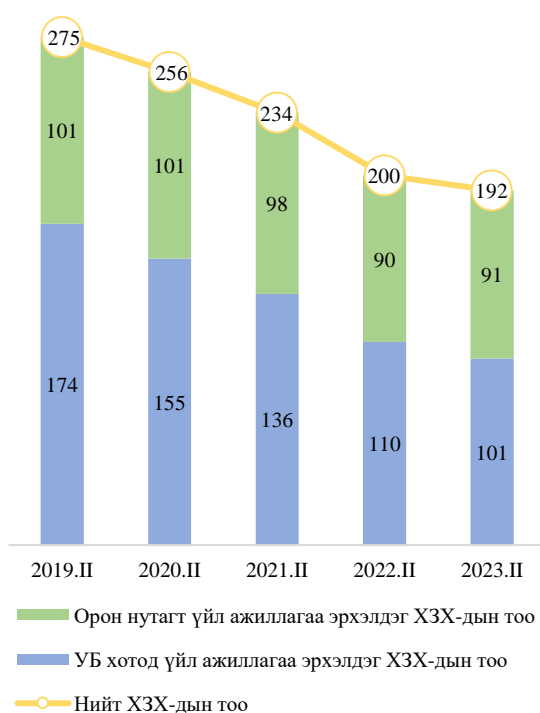
Улаанбаатар хот

НЭГ. САЛБАРЫН ӨНӨӨГИЙН БАЙДАЛ

1.1 Зах зээлийн ерөнхий мэдээлэл

2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар Санхүүгийн зохицуулах хороо (цаашид “Хороо” гэх)-оос хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгосон 192 хадгаламж, зээлийн хоршоо (цаашид “ХЗХ” гэх) үйл ажиллагаа явуулж байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 8 ХЗХ буюу 4.0 хувиар буурсан үзүүлэлт юм. Тайлант улиралд нийт ХЗХ-дын 47.3 хувь буюу 91 ХЗХ орон нутагт, 52.6 хувь буюу 101 ХЗХ Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж байна.

График 1: ХЗХ-дын тоо /хот, орон нутгаар/

хангаагүй, өөрийн хөрөнгөгүй болсон, хоршоологчдын өмчгүй болж үйл ажиллагаа нь доголдсон ХЗХ-дын үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгосонтой холбоотой.

Тайлант улиралд Хорооны хуралдаанаар 1 ХЗХ-нд хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгох, 1 ХЗХ-ны тусгай зөвшөөрлийг түдгэлзүүлэх асуудлыг шийдвэрлэсэн байна. Мөн 26 ХЗХ-ны 215 сонгуульт гишүүн, гүйцэтгэх захирал, нягтлан бодогч, 2 ХЗХ-ны ажлын байрны хаягийн өөрчлөлтийг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу бүртгэсэн байна.

Хүснэгт 1: ХЗХ-дын тусгай зөвшөөрлийн мэдээлэл

Он	2019	2020	2021	2022	2023.И
ХЗХ-дын тоо	261	249	209	196	192
Шинээр олгосон	17	14	-	7	2
Хүчингүй болгосон	35	26	40	20	6
Түдгэлзүүлсэн	10	23	12	13	2
Сэргээсэн	1	6	1	3	-
ТЗ-ийн хугацаа сунгасан	52	49	85	62	-*

*Хадгаламж, зээлийн хоршооны тухай хуульд 2023.01.06-ны өдөр орсон өөрчлөлтийн дагуу ХЗХ-ны тусгай зөвшөөрөл хугацаагүй болсон.

ХЗХ-дын тоо сүүлийн 5 жилийн хугацаанд тасралтгүй буурсан боловч санхүүгийн болон статистик үзүүлэлтүүд харьцангуй тогтвортой байгаа нь зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтүүдийг 4 улирал дараалан

1.2 ХЗХ-дын тархалтын мэдээлэл

2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар 192 ХЗХ 61 салбар, 682 ажилтан, 71,184 гишүүн /70,932 иргэн, 252 хуулийн этгээд/-тэйгээр Монгол Улсын 21 аймаг, нийслэлийн 8 дүүрэгт үйл ажиллагаа явуулж байна.

Улаанбаатар хотын 8 дүүрэгт 101 ХЗХ үйл ажиллагаа явуулж байгаа нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 9 ХЗХ буюу 8.9 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна. Чингэлтэй, Сүхбаатар, Баянзүрх, Сонгинохайрхан дүүргүүдэд хамгийн их төвлөрөлтэй байна.

Зураг 1: Улаанбаатар хотын ХЗХ-дын тархалт

Орон нутагт Сэлэнгэ аймгаас бусад 20 аймагт 91 ХЗХ үйл ажиллагаа явуулж байна. Баян-Өлгий, Увс, Говь-Алтай, Ховд, Дорнод аймгуудад төвлөрөл их байгаа бол Булган, Говьсүмбэр, Өвөрхангай, Хэнтий аймагт тус бүр 1 ХЗХ үйл ажиллагаа эрхэлж байна.

Зураг 2: ХЗХ-дын тархалт

1.3 ХЗХ-дын гишүүдийн мэдээлэл

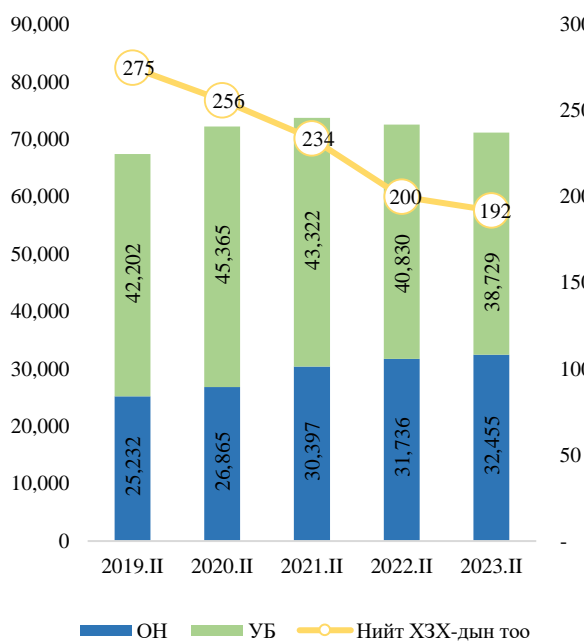
2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар ХЗХ-дын нийт гишүүдийн тоо өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1,382 гишүүн буюу 1.9 хувиар буурч 71,184-т хүрсэн үзүүлэлттэй байна. Нийт гишүүдийн 0.4 хувь буюу 252 нь хуулийн этгээд, 53.8 хувь буюу 38,327 нь эмэгтэй гишүүд байна.

Зураг 3: ХЗХ-ны гишүүдийн мэдээлэл

Нийт гишүүдийн 54.4 хувь буюу 38,729 гишүүн Улаанбаатар хотын ХЗХ-нд бүртгэлтэй бол 45.6 хувь буюу 32,455 гишүүн орон нутгийн ХЗХ-нд бүртгэлтэй байна.

График 2: ХЗХ-дын тоо болон гишүүдийн өөрчлөлт /хот, орон нутгаар/

Сүүлийн 5 жилийн хугацаанд ХЗХ-дын тоо буурсан ч 2018-2020 оны 2 дугаар улирлын байдлаар гишүүдийн тоо тогтмол өсч байсан бол 2021 оны 2 дугаар улиралд өмнөх оны мөн үеэс 1.6 хувь, тайлант хугацаанд 1.9 хувиар тус тус буурсан үзүүлэлттэй байна.

Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа эрхэлдэг ХЗХ-дын гишүүдийн 13.0 хувь буюу 5,022 гишүүн “Бичил бизнесийг дэмжих, ядуурлыг бууруулах нийслэлийн хөтөлбөр”-ийн хүрээнд байгуулагдсан 44 ХЗХ-ны гишүүд байна.

Мөн тайлант улиралд “Ногоон алт-Малын эрүүл мэнд төсөл”-ийн санхүүжилттэй 29 ХЗХ 10,517 гишүүнтэй үйл ажиллагаа явуулсан байна.

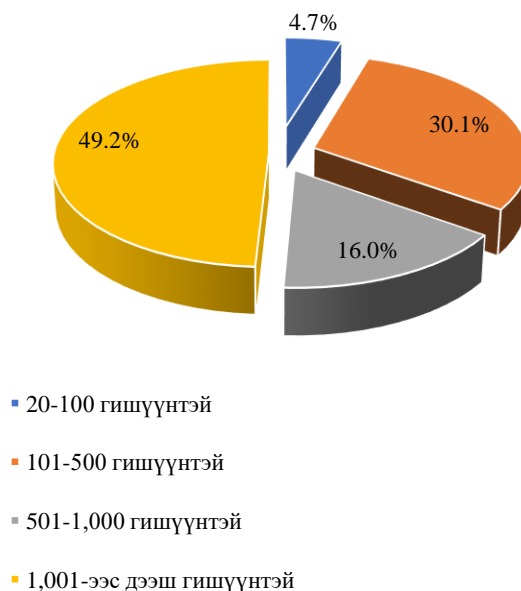
Нийт 192 ХЗХ-ны 32.8 хувь буюу 63 ХЗХ 20-100 гишүүнтэй, 51.6 хувь буюу 99 ХЗХ 101-500 гишүүнтэй, 8.9 хувь буюу 17 ХЗХ 501-1,000 гишүүнтэй, 6.8 хувь буюу 13 ХЗХ 1,001-ээс дээш гишүүнтэй байна.

Хүснэгт 2: ХЗХ-ны гишүүнчлэл, интервалаар

Гишүүд /интервалаар/	ХЗХ-ны тоо	Гишүүдийн тоо	Нийт гишүүдэд эзлэх хувь
20-100 гишүүнтэй	63	3,375	4.7%
101-500 гишүүнтэй	99	21,400	30.1%
501-1,000 гишүүнтэй	17	11,419	16.0%
1,001-ээс дээш гишүүнтэй	13	34,990	49.2%
Нийт	192	71,184	100.0%

Гишүүдийн төвлөрлийг хүснэгтээр харуулбал 1,001-ээс дээш гишүүнтэй 13 ХЗХ-ны гишүүд нийт гишүүдийн 49.2 хувийг эзэлж байна.

График 3: ХЗХ-ны гишүүдийн төвлөрөл

1.4 Бодлого, зохицуулалтын орчин

Гадаад харилцаа, хамтын ажиллагаа

- Санхүүгийн зохицуулах хорооны дарга АХБ-ны ТА 9654-MON “Бичил санхүүгийн байгууллагыг чадавхжуулах, санхүүгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх” төслийн зохицуулагч Женнифер Р.Торрестой 2023 оны 4 дүгээр сарын 09-ний өдөр, төслийн зөвлөхүүдтэй 2023 оны 4 дүгээр сарын 20-ны өдөр тус тус уулзаж, төслийн явцын талаар санал солилцсон.
- КОЙКА-аас 2025-2028 онуудад хэрэгжүүлэх төслийн саналд хадгаламж, зээлийн хоршооны чиглэлээр хэрэгжүүлэх саналыг 2023 оны 5 дугаар сарын 10-ны өдөр цахимаар хүргүүлсэн.

Хууль, эрх зүйн орчин

- Хадгаламж, зээлийн хоршооны тухай хууль /шинэчилсэн найруулга/-ийн төсөл, дагалдах баримт бичгүүдтэй холбоотой асуудлаар МХЗХҮХ-ны Тэргүүлэгчдийн зөвлөлийн гишүүдтэй 2023 оны 4 дүгээр сарын 13-ны өдөр уулзаж, хэлэлцүүлэг зохион байгуулсан.
- ХЗХ-ны салбарт эрсдэлд суурилсан хяналт шалгалтын тогтолцоог нэвтрүүлэхээр “Хадгаламж, зээлийн хоршооны үйл ажиллагаанд хяналт шалгалт хийх журам”-ын төслийг боловсруулсан. Журмын төсөл дэх эрсдэлийн үнэлгээний онооны системийг турших зорилгоор 2022 онд тусгай зөвшөөрлийн хугацаа сунгуулсан нэр бүхий 49 ХЗХ-нд зайны үнэлгээний туршилтыг хийж, газар дээрх шалгалтыг Хорооны даргын 2023 оны 3 дугаар сарын 28-ны өдрийн 184 дүгээр тушаалаар баталсан ажлын хэсэг нэр бүхий 8 ХЗХ-нд 2023 оны 3 дугаар сарын 29-ний өдрөөс 2023 оны 4 дүгээр сарын 04-ний өдрүүдэд туршсан.
- "Хадгаламж, зээлийн хоршооны үйл ажиллагаа эрхлэхэд тавих нөхцөл, шаардлага"-ын шинэчилсэн найруулгын

төслийг Хорооны 2023 оны 6 дугаар сарын 30-ны өдрийн 384 дүгээр тогтоолоор батлуулж, ХЗДХЯ-нд бүртгүүлэхээр бүрдэл баримт бичгийн хамт хүргүүлсэн.

- Ажлын албаны даргын 2023 оны 6 дугаар сарын 14-ний өдрийн А/42 тоот тушаалаар байгуулсан "Бүх нийтийн санхүүгийн суурь мэдлэгийг дээшлүүлэх зорилгоор ерөнхий боловсролын сургуулийн сургалтын хөтөлбөрт агуулгын шинэчлэл хийхэд холбогдох санал боловсруулах" ажлын хэсэгт газрын төлөөлөл ажилласан.
- Аж ахуй эрхлэгч эмэгтэйчүүдийн эдийн засаг дахь оролцоог нэмэгдүүлэх тухай хуулийн төслийг байнгын хороо болон чуулганы нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлэх бэлтгэл ажлыг хангах, санал дүгнэлтийн төсөл боловсруулах үүрэг бүхий ажлын хэсгийг УИХ-ын Нийгмийн бодлогын байнгын хорооны 2023 оны 4 дүгээр сарын 04-ний өдрийн 08 дугаар тогтоолоор байгуулсан бөгөөд ажлын дэд хэсэгт Хорооны төлөөлөл ажиллаж байна.
- Монголбанкны Ерөнхийлөгч, Хорооны даргын 2023 оны 3 дугаар сарын 09-ний өдрийн А-43/108 дугаар хамтарсан тушаалаар баталсан “Банк, эрх бүхий хуулийн этгээдийн мөнгөн хадгаламж, зээлийн хүүгийн хэмжээг бодох, тооцох, хүү, шимтгэл, хураамжийн мэдээллийн ил тод байдлыг хангах аргачлал”-ыг Захиргааны ерөнхий хуульд заасны дагуу Захиргааны хэм хэмжээний актын нэгдсэн бүртгэлд бүртгүүлэхээр ХЗДХЯ-нд хүргүүлсэн боловч буцаасан тул ажлын хэсгээс шинэчлэн боловсруулсан төсөлд 2023 оны 4 дүгээр сарын 17-ны өдөр холбогдох саналыг хүргүүлсэн.
- Зөвшөөрлийн цахим системд хадгаламж, зээлийн хоршооны салбарын бүртгэл, зөвшөөрлийн хүсэлтэд бүрдүүлэх баримт бичгийн жагсаалт, маягт болон тусгай зөвшөөрлийн баримт бичгийн бүрдэл

шалгах хуудсыг 2023 оны 4 дүгээр сарын 26-ны өдөр шинэчлэн байршуулсан.

Хурал, семинар, уулзалт

- АХБ-тай хамтран хэрэгжүүлж буй ТА 9654-MON “Бичил санхүүгийн салбарыг чадавхжуулах, санхүүгийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх” төслийн хүрээнд дотоод хяналтыг сайжруулах, бичил санхүүгийн байгууллагыг чадавхжуулах зорилго бүхий “Хадгаламж зээлийн хоршооны эрсдэлийн удирдлага” сэдэвт сургалтыг 2023 оны 4 дүгээр сарын 26-27-ны өдрүүдэд Баян-Өлгий аймгийн 13 ХЗХ-ны 26 хяналтын зөвлөлийн гишүүн, гүйцэтгэх захирлыг хамруулан Өлгий суманд зохион байгуулсан. Сургалтаар ХЗХ-ны эрсдэлийг үнэлэх асуулгын хуудас, дотоод хяналтын шалгах хуудсыг хөтөлбөрийн дагуу оролцогчдод танилцуулсан.
- Хорооны 2018 оны 245 дугаар тогтоолоор баталсан “Хадгаламж, зээлийн хоршооны үйл ажиллагаа эрхлэхэд тавигдах нөхцөл, шаардлага”-ын 2.1.12-т заасны дагуу МХЗХҮХ-той хамтран зохион байгуулдаг сургалтад 2023 оны 5 дугаар сарын 19-ний өдөр ХЗХ-дын сонгуульт гишүүн, гүйцэтгэх захирал нийт 50 хүн оролцсон ба Хорооноос "Банкнаас бусад санхүүгийн зах зээлийн тойм" сэдвээр мэдээлэл өгсөн.
- Монголын хуульчдын холбооноос 2023 оны 5 дугаар сарын 01-ний өдөр зохион байгуулсан "Хуульчийн Про Боно өдөр-2023"-т газрын төлөөлөл оролцож иргэдэд хадгаламж, зээлийн хоршооны хууль эрх зүйн орчны талаар мэдээлэл өгсөн.
- Нийслэлийн төсөл хөтөлбөрийн хүрээнд байгуулагдсан хоршоодын зээл төлөлтийн явц, холбогдох асуудлаар “Нийслэлийн жижиг, дунд үйлдвэр, үйлчилгээг дэмжих төв” НӨҮГ-ын төлөөлөлтэй 2023 оны 5 дугаар сарын 16-ны өдөр уулзаж, санал солилцсон.
- Нийслэлийн удирдах газрын мөрдөн шалгах газрын хулгайн гэмт хэрэгтэй тэмцэх хэлтсийн Мөрдөн байцаах тасаг, Хууль зүй, дотоод хэргийн яам, Санхүүгийн зохицуулах хорооны хамтарсан уулзалтыг 2023 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдөр зохион байгуулж Мөнгөн зээлийн үйл ажиллагааны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотойгоор цахим систем, байгууллагуудын мэдээллийн уялдаа холбоог хангах, мэдээллийн санг хэрхэн холбох талаар санал солилцсон.
- Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн Тамгын газраас зохион байгуулсан "Парисын хэлэлцээр: 6-р бүлэг нүүрстөрөгчийг үнэлэх механизм" зөвлөлдөх уулзалтад 2023 оны 5 дугаар сарын 24-25-ны өдрүүдэд газрын төлөөлөл оролцсон.
- Тогтвортой санхүүжилтийн холбоо (ТоС)-оос зохион байгуулсан "Тогтвортой санхүүжилтийн долоо хоног 2023" сэдэвт хэлэлцүүлэг уулзалтад 2023 оны 6 дугаар сарын 16-ны өдөр газрын төлөөлөл оролцсон.
- Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн ивээл дор 2023 оны 6 дугаар сарын 14-16-ны өдрүүдэд зохион байгуулагдсан “Тогтвортой санхүүжилтийн 7 хоног 2023” арга хэмжээний хүрээнд “Олон улсын ногоон санхүүгийн манлайллын хөтөлбөр”-т газрын төлөөлөл оролцсон.
- Олон Улсын Хадгаламжийн Даатгагчдын Холбоо (ОУХДХ)-ны 2023 оны 6 дугаар сарын 28-ны өдөр Улаанбаатар хотод зохион байгуулсан Евро-Ази бүсийн хорооны жилийн уулзалтад газрын төлөөлөл оролцсон.

Хугацаагүй хадгаламжийн үлдэгдэл	4,691,253.77	2.3%	4,147,341.72	2.5%	543,912.06	1.3%
Хугацаагүй хадгаламж эзэмшигчийн тоо	4,041	9.7%	3,005	13.9%	1,036	5.2%
Иргэн	4,031	9.7%	2,996	13.8%	1,035	5.2%
Хуулийн этгээд	10	0.0%	9	0.0%	1	0.0%
Хугацаатай хадгаламжийн үлдэгдэл	199,206,503.86	97.7%	158,911,736.14	97.5%	40,294,767.72	98.7%
Хугацаатай хадгаламж эзэмшигчийн тоо	37,553	90.3%	18,685	86.1%	18,868	94.8%
Иргэн	37,495	90.1%	18,673	86.1%	18,822	94.6%
Хуулийн этгээд	58	0.1%	12	0.1%	46	0.2%
Хадгаламж эзэмшигчдийн насжилт	41,526	100.0%	21,669	100.0%	19,857	100.0%
18-35 насны	14,928	35.9%	9,336	43.1%	5,592	28.2%
36-45 насны	10,941	26.4%	5,374	24.8%	5,567	28.0%
46-55 насны	8,903	21.4%	4,039	18.6%	4,864	24.5%
55-аас дээш	6,754	16.3%	2,920	13.5%	3,834	19.3%
Хадгаламж эзэмшигчдийн боловсрол	41,526	100.0%	21,669	100.0%	19,857	100.0%
Дээд	18,979	45.7%	12,939	59.7%	6,040	30.4%
Тусгай дунд	6,106	14.7%	3,089	14.3%	3,017	15.2%
Бүрэн дунд	9,348	22.5%	3,817	17.6%	5,531	27.9%
Дунд	4,258	10.3%	801	3.7%	3,457	17.4%
Бага	2,835	6.8%	1,023	4.7%	1,812	9.1%

2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар ХЗХ-д 41,594 хадгаламж эзэмшигчийн 203,897,757.63 мянган төгрөгийн хадгаламжийг татан төвлөрүүлсэн байна. Нийт хадгаламж эзэмшигчийн 52.1 хувь буюу 21,690 хадгаламж эзэмшигч Улаанбаатар хотын ХЗХ-дын гишүүд ба нийт хадгаламжийн 80.0 хувь буюу 163,059,077.86 мянган төгрөгийг бүрдүүлж байна. Харин 47.9 хувь буюу 18,685 хадгаламж эзэмшигч нь орон нутгийн ХЗХ-дын гишүүд ба нийт хадгаламжийн 20.0 хувь буюу 40,838,679.77 мянган төгрөгийг бүрдүүлж байна.

2.2 Санхүүгийн ерөнхий үзүүлэлтүүд

2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар ХЗХ-ны зах зээлийн нийт хөрөнгө 295,932,583.62 мянган төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 9.0 хувь буюу 24,329,030.05 мянган төгрөгөөр өсөж банкны зах зээлийн 0.6 хувьтай тэнцэж байна.

Тайлант улиралд нийт зээлийн үлдэгдэл 1.2 хувь буюу 2,597,536.41 мянган төгрөгөөр, нийт татан төвлөрүүлсэн хадгаламж 7.7

Нийт хадгаламж эзэмшигчийн 2.3 хувийг хугацаагүй, 97.7 хувийг хугацаатай хадгаламжтай гишүүд эзэлж байна.

Нийт хадгаламж эзэмшигчийн 99.8 хувь буюу 41,526 нь хувь хүн (56.0 хувь буюу 23,264 нь эмэгтэй), 0.2 хувь буюу 68 нь хуулийн этгээд байна.

Нэг хадгаламж эзэмшигчид ногдох дундаж хадгаламж 4,902.10 мянган төгрөг байгаа бөгөөд тус үзүүлэлт Улаанбаатар хотод 7,517.71 мянган төгрөг, орон нутагт 2,051.78 мянган төгрөг байна.

хувь буюу 14,524,458.86 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна. Зах зээлийн нийт орлого 0.7 хувь буюу 203,421.67 мянган төгрөгөөр, нийт зарлага 9.9 хувь буюу 2,483,767.43 мянган төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэнээр нийт цэвэр орлого 45.3 хувь буюу 2,280,345.76 мянган төгрөгөөр буурч 2,753,135.10 мянган төгрөгт хүрсэн үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 6: ХЗХ-дын санхүүгийн ерөнхий үзүүлэлтүүд /мянган төгрөгөөр/

Үндсэн үзүүлэлтүүд	2022 оны II улирал	2023 оны II улирал	Өөрчлөлт	
			дүн	хувь
Нийт хөрөнгө	271,603,553.57	295,932,583.62		
Банкны салбарт эзлэх хувь	0.6%	0.6%	24,329,030.05	9.0%
Нийт зээл	217,806,546.33	220,404,082.74		
Банкны салбарт эзлэх хувь	0.9%	0.9%	2,597,536.41	1.2%
Нийт чанаргүй зээл	7,249,010.30	7,269,514.45		
Нийт зээлд чанаргүй зээлийн эзлэх хувь	3.3%	3.3%	20,504.15	0.3%
Банкны салбарт эзлэх хувь	0.3%	0.3%	0.0%	-0.9%
Нийт татан төвлөрүүлсэн хадгаламж	189,373,298.77	203,897,757.63		
Банкны салбарт эзлэх хувь	1.1%	1.1%	14,524,458.86	7.7%
Нийт гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгө	26,070,166.34	27,241,446.91		
Нийт хоршоологчдын өмч	27,247,815.41	34,218,707.94	1,171,280.57	4.5%
Банк, ББСБ, төсөл хөтөлбөрөөс авсан зээл	3,572,483.26	13,734,424.36		
Нийт орлого	30,074,664.38	30,278,086.05	6,970,892.53	25.6%
Нийт зарлага	25,041,183.52	27,524,950.95	10,161,941.10	284.5%
Цэвэр орлого, алдагдал	5,033,480.86	2,753,135.10	-2,280,345.76	-45.3%

2.2.1 Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж буй ХЗХ-дын статистик үзүүлэлтүүд

Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж буй 101 ХЗХ-ны нийт хөрөнгө 234,355,743.80 мянган төгрөг нь зах зээлийн 79.2 хувь, нийт зээл 170,395,559.16 мянган төгрөг нь зах зээлийн 77.3 хувь, нийт хадгаламж 163,059,077.86 мянган төгрөг нь зах зээлийн 86.2 хувийг тус тус бүрдүүлж байна. Улаанбаатар хотод үйл ажиллагаа явуулж буй ХЗХ-дын чанаргүй зээлийн үлдэгдэл өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 0.3 хувь буюу 18,550.01 мянган төгрөгөөр буурч 6,267,964.07 мянган төгрөгт хүрсэн нь нийт зээлийн 3.7 хувийг эзэлж байна. Банк, ББСБ, төсөл хөтөлбөрөөс авсан зээл өмнөх оны мөн үеэс 7.3 хувь буюу 11,052,249.94 мянган төгрөгөөр

нэмэгдсэн байна. Нийт орлого өмнөх оны мөн үеэс 2.1 хувь буюу 472,847.93 мянган төгрөгөөр буурч, нийт зарлага 9.3 хувь буюу 1,779,337.87 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэнээр нийт цэвэр орлого 66.4 хувь буюу 2,252,185.79 мянган төгрөгөөр буурч 1,138,101.12 мянган төгрөгт хүрсэн үзүүлэлттэй байна.

Зээлийн мэдээллийн тухай хуульд заасны дагуу Монголбанкнаас ЗМС-ийн үйлчилгээ үзүүлэх тусгай зөвшөөрөл олгосон “Титан Си Ар Эй ЗМС” ХХК, “Бүрэн скор ЗМС” ХХК-тай Улаанбаатар хотын ХЗХ-дын 53.5 хувь буюу 54 ХЗХ мэдээлэл өгөх, авах гэрээ байгуулсан байна.

Хүснэгт 7: Улаанбаатар хотын ХЗХ-дын санхүүгийн ерөнхий үзүүлэлтүүд /мянган төгрөгөөр/

Үндсэн үзүүлэлтүүд	2022 оны II улирал	2023 оны II улирал	Өөрчлөлт	
			дүн	хувь
Нийт хөрөнгө	216,312,844.09	234,355,743.80		
ХЗХ-ны нийт хөрөнгөд эзлэх хувь	79.6%	79.2%	18,042,899.71	8.3%
Нийт зээл	171,157,573.55	170,395,599.16		
ХЗХ-ны нийт зээлд эзлэх хувь	78.6%	77.3%	-761,974.39	-0.4%
Нийт чанаргүй зээл	6,286,514.08	6,267,964.07		
ХЗХ-ны нийт чанаргүй зээлд эзлэх хувь	86.7%	86.2%	-1,338,610.01	-0.3%
Нийт зээлд чанаргүй зээлийн эзлэх хувь	3.7%	3.7%	0.0%	0.2%
Нийт татан төвлөрүүлсэн хадгаламж	152,006,827.92	163,059,077.86		
ХЗХ-ны нийт хадгаламжид эзлэх хувь	80.3%	80.0%	11,052,249.94	7.3%
Нийт гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгө	19,563,325.98	19,977,387.39		
			414,061.41	2.1%

ХЗХ-ны нийт гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгөд эзлэх хувь	75.0%	73.3%	-1.7%	-2.3%
Нийт хоршоологчдын өмч	19,183,747.52	24,602,147.41	5,418,399.89	28.2%
ХЗХ-ны нийт хоршоологчдын өмчид эзлэх хувь	70.4%	71.9%	1.5%	2.1%
Банк, ББСБ, төсөл хөтөлбөрөөс авсан зээл	3,536,383.26	13,594,424.36	10,058,041.10	284.4%
Нийт орлого	22,504,227.01	22,031,379.08	-472,847.93	-2.1%
Нийт зарлага	19,113,940.10	20,893,277.97	1,779,337.87	9.3%
Цэвэр орлого, алдагдал	3,390,286.91	1,138,101.12	-2,252,185.79	-66.4%

2.2.2 Орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй ХЗХ-дын статистик үзүүлэлтүүд

Орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж буй 91 ХЗХ-ны нийт хөрөнгө 61,576,839.83 мянган төгрөг нь зах зээлийн 20.8 хувь, нийт зээлийн үлдэгдэл 50,008,483.58 мянган төгрөг нь зах зээлийн 22.7 хувь, нийт хадгаламж 40,838,679.77 мянган төгрөг нь зах зээлийн 20.0 хувийг тус тус эзэлж байна. Нийт орлого өмнөх оны мөн үеэс 8.9 хувь буюу 676,269.9 мянган төгрөгөөр, нийт зарлага 11.9 хувь буюу 704,429.56 мянган төгрөгөөр тус тус өсч, цэвэр орлого 1.7 хувь

буюу 28,159.97 мянган төгрөгөөр буурч 1,615,033.98 мянган төгрөгт хүрсэн байна.

Зээлийн мэдээллийн тухай хуульд заасны дагуу Монголбанкнаас ЗМС-ийн үйлчилгээ үзүүлэх тусгай зөвшөөрөл олгосон “Титан Си Ар Эй ЗМС” ХХК, “Бүрэн скор ЗМС” ХХК-тай орон нутгийн ХЗХ-дын 48.4 хувь буюу 44 ХЗХ мэдээлэл өгөх, авах гэрээ байгуулсан байна.

Хүснэгт 8: Орон нутгийн ХЗХ-дын санхүүгийн ерөнхий үзүүлэлтүүд /мянган төгрөгөөр/

Үндсэн үзүүлэлтүүд	2022 оны II улирал	2023 оны II улирал	Өөрчлөлт	
			дүн	хувь
Нийт хөрөнгө	55,290,709.48	61,576,839.83	6,286,130.35	11.4%
ХЗХ-ны нийт хөрөнгөд эзлэх хувь	20.4%	20.8%	0.5%	2.2%
Нийт зээл	46,648,972.78	50,008,483.58	3,359,510.80	7.2%
ХЗХ-ны нийт зээлд эзлэх хувь	21.4%	22.7%	1.3%	5.9%
Нийт чанаргүй зээл	962,496.22	1,001,550.38	39,054.16	4.1%
ХЗХ-ны нийт чанаргүй зээлд эзлэх хувь	13.3%	13.8%	0.5%	3.8%
Нийт зээлд чанаргүй зээлийн эзлэх хувь	2.1%	0.6%	-1.5%	-71.5%
Нийт татан төвлөрүүлсэн хадгаламж	37,366,470.85	40,838,679.77	3,472,208.92	9.3%
ХЗХ-ны нийт хадгаламжид эзлэх хувь	19.7%	20.0%	0.3%	1.5%
Нийт гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгө	6,506,840.36	7,264,059.52	757,219.16	11.6%
ХЗХ-ны нийт гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгөд эзлэх хувь	25.0%	26.7%	1.7%	6.8%
Нийт хоршоологчдын өмч	8,064,067.89	9,616,560.53	1,552,492.64	19.3%
ХЗХ-ны нийт хоршоологчдын өмчид эзлэх хувь	29.6%	28.1%	-1.5%	-5.0%
Банк, ББСБ, төсөл хөтөлбөрөөс авсан зээл	36,100.00	140,000.00	103,900.00	287.8%
Нийт орлого	7,570,437.37	8,246,706.96	676,269.59	8.9%
Нийт зарлага	5,927,243.42	6,631,672.98	704,429.56	11.9%
Цэвэр орлого, алдагдал	1,643,193.95	1,615,033.98	-28,159.97	-1.7%

ГУРАВ. НИЙТ ХӨРӨНГИЙН БҮТЭЦ, ЗЭЭЛИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

3.1 Хөрөнгийн бүтцийн талаар

Хүснэгт 9: ХЗХ-дын хөрөнгийн бүтэц /мянган төгрөгөөр/

ХӨРӨНГӨ	2022 оны II улирал		2023 оны II улирал		Өөрчлөлт	
	Дүн	Хувь	Дүн	Хувь	Дүн	Хувь
Эргэлтийн хөрөнгө	267,695,313.26	98.6%	291,800,966.79	98.6%	24,105,653.53	9.0%
Мөнгөн хөрөнгө	35,233,081.06	13.0%	52,220,645.18	17.7%	16,987,564.11	48.2%
Бэлэн мөнгө	5,336,562.89	2.0%	5,382,160.25	1.8%	45,597.37	0.9%
Банкинд байршуулсан харилцах	7,100,360.98	2.6%	9,659,812.07	3.3%	2,559,451.09	36.0%
Банкинд байршуулсан хадгаламж	22,796,157.20	8.4%	37,178,672.86	12.6%	14,382,515.66	63.1%
Богино хугацаат хөрөнгө оруулалт	220,000.00	0.1%	700,000.00	0.2%	480,000.00	218.2%
Арилжааны үнэт цаас	220,000.00	0.1%	700,000.00	0.2%	480,000.00	218.2%
Зээл /цэврээр/	212,174,169.57	78.1%	215,731,235.92	72.9%	3,557,066.35	1.7%
Нийт зээл	217,806,546.33	80.2%	220,404,082.74	74.5%	2,597,536.41	1.2%
Хэвийн зээл	204,939,114.82	75.5%	205,100,490.80	69.3%	161,375.98	0.1%
Хугацаа хэтэрсэн зээл	5,618,421.20	2.1%	8,034,077.49	2.7%	2,415,656.29	43.0%
Чанаргүй зээл	7,249,010.31	2.7%	7,269,514.45	2.5%	20,504.15	0.3%
(Зээлийн эрсдэлийн сан)	5,632,376.76	2.1%	4,672,846.82	1.6%	-959,529.94	-17.0%
Авллага	17,841,987.37	6.6%	16,663,394.91	5.6%	-1,178,592.46	-6.6%
Байгууллага, хүмүүсээс авах авлага	9,751,542.38	3.6%	7,228,231.56	2.4%	-2,523,310.82	-25.9%
Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн авлага	8,090,444.99	3.0%	9,435,163.34	3.2%	1,344,718.36	16.6%
Бусад эргэлтийн хөрөнгө	1,286,158.61	0.5%	5,477,544.44	1.9%	4,191,385.83	325.9%
Өмчлөх бусад хөрөнгө /цэвр/	939,916.65	0.3%	1,008,146.35	0.3%	68,229.70	7.3%
Өмчлөх бусад хөрөнгө	978,229.97	0.3%	1,048,435.40	0.3%	70,205.43	7.2%
(Өмчлөх бусад хөрөнгийн хасагдуулга)	38,313.32	0.0%	40,289.05	0.0%	1,975.73	5.2%
Эргэлтийн бус хөрөнгө	3,908,240.31	1.4%	4,131,616.83	1.4%	223,376.53	5.7%
Үндсэн хөрөнгө /цэвр/	3,666,767.85	1.4%	3,964,031.34	1.3%	297,263.49	8.1%
Үндсэн хөрөнгө	5,831,208.63	2.1%	6,441,666.90	2.2%	610,458.27	10.5%
(Хуримтлагдсан элэгдэл)	2,164,440.78	0.8%	2,477,635.56	0.8%	313,194.78	14.5%
Биет бус хөрөнгө	226,452.46	0.1%	152,032.81	0.1%	-74,419.65	-32.9%
Биет бус хөрөнгө	321,241.68	0.1%	323,145.21	0.1%	1,903.53	0.6%
(Биет бус хөрөнгийн элэгдэл)	94,789.23	0.0%	171,112.40	0.1%	76,323.18	80.5%
Хөрөнгө оруулалт, бусад хөрөнгө	15,020.00	0.0%	15,552.69	0.0%	532.687	3.5%
Хөрөнгө оруулалт, бусад хөрөнгө	15,020.00	0.0%	15,552.69	0.0%	532.687	3.5%
Хөрөнгийн дүн	271,603,553.57	100.0%	295,932,583.62	100.0%	24,329,030.06	9.0%

Зураг 4: Хөрөнгийн зарим үзүүлэлтээс /мянган төгрөгөөр/

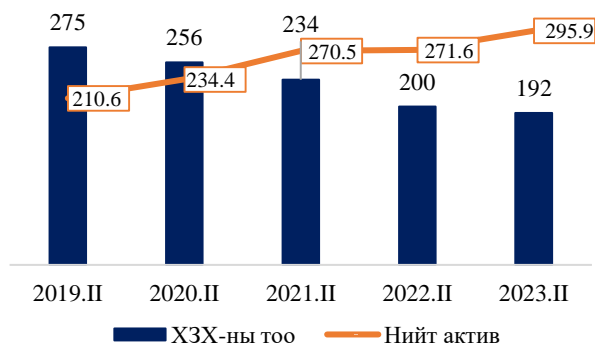
2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар ХЗХ-ны зах зээлийн нийт хөрөнгө 295,932,583.62 мянган төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 9.0 хувь буюу 24,329,030.06 мянган төгрөгөөр буурсан үзүүлэлттэй байна. Зах зээлийн нийт хөрөнгийн 98.6 хувийг эргэлтийн хөрөнгө, 1.4 хувийг эргэлтийн бус хөрөнгө бүрдүүлж байгаа бол мөнгөн хөрөнгө нийт хөрөнгийн 17.7 хувийг, цэвр зээл 72.9 хувийг тус тус эзэлж байна.

Нийт зээлийн хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 1.2 хувь буюу 2,597,536.41 мянган төгрөгөөр буурч 220,404,082.74 мянган төгрөгт хүрсэн бөгөөд 4,672,846.82 мянган төгрөгийн эрсдэлийн сан байгуулж, 215,731,235.92 мянган төгрөгийн цэвэр зээлийн үлдэгдэлтэй байна. Харин хугацаа хэтэрсэн зээл өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 43.0 хувь буюу 2,415,656.29 мянган төгрөгөөр өссөн үзүүлэлттэй байна.

ХЗХ-ны зах зээлийн нийт хөрөнгийн өөрчлөлтийг сүүлийн 5 жилээр харьцуулахад 2019 оны 2 дугаар улирлаас тайлант улирал хүртэлх хугацаанд тусгай

зөвшөөрөлтэй ХЗХ-дын тоо тогтмол буурсан ч хөрөнгийн хэмжээ тасралтгүй өссөн үзүүлэлттэй байна.

График 6: ХЗХ-дын тоо болон нийт хөрөнгийн өөрчлөлт /тэрбум төгрөгөөр/

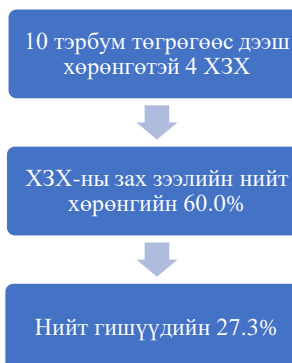

3.2 Хөрөнгийн төвлөрлийн талаар

ХЗХ-дыг хөрөнгийн хэмжээгээр нь ангилахад 10 тэрбум төгрөгөөс дээш хөрөнгөтэй 4 ХЗХ-ны нийт хөрөнгө 177,641,290.35 мянган төгрөг нь зах зээлийн нийт хөрөнгийн 60.0 хувийг, гишүүдийн тоо 19,441 байгаа нь нийт гишүүдийн 27.3 хувийг тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 10: ХЗХ-дын хөрөнгийн төвлөрөл, интервалаар /мянган төгрөгөөр/

№	Хөрөнгийн хэмжээ	ХЗХ-дын тоо	Нийт хөрөнгө		Гишүүд	
			Дүн	Хувь	Тоо	Хувь
1	10,000,000.0-аас дээш	4	177,641,290.35	60.0%	19,441	27.3%
2	1,000,000.0 -10,000,000.0	29	85,073,417.17	28.7%	25,211	35.4%
3	500,000.0-1,000,000.0	20	13,730,172.05	4.6%	8,076	11.3%
4	100,000.0-500,000.0	71	15,417,367.66	5.2%	12,808	18.0%
5	50,000.0-100,000.0	42	3,250,822.93	1.1%	4,042	5.7%
6	10,000.0-50,000.0	25	818,215.77	0.3%	1,586	2.2%
7	10,000.0 хүртэл	1	1,297.70	0.00%	20	0.0%
Нийт дүн		192	295,932,583.62	100.0%	71,184	100.0%

3.3 Зээлийн үйл ажиллагааны талаар

Тайлант улиралд зах зээл дэх нийт зээлийн үлдэгдэл 220,404,082.74 мянган төгрөг буюу нийт хөрөнгийн 74.5 хувь, цэвэр зээлийн үлдэгдэл 215,731,235.92 мянган төгрөг буюу нийт хөрөнгийн 72.9 хувийг тус тус эзэлж байна.

Зээлийн жигнэсэн дундаж хүү сарын 2.2 хувь, тайлант хугацаанд олгосон зээлийн жигнэсэн дундаж хүү 2.4 хувь байна.

1 тэрбум төгрөгөөс дээш зээлийн үлдэгдэлтэй 26 ХЗХ-ны зээлийн дүн зах зээлийн нийт зээлийн 85.5 хувийг бүрдүүлж байна. Тайлант улиралд 3 ХЗХ зээлийн үйл ажиллагаа эрхлээгүйгээс 2 ХЗХ 2023 оны 1

дүгээр улирал болон 2023 оны 2 дугаар улиралд шинээр хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авсан ХЗХ-д байна.

Хүснэгт 11: ХЗХ-дын зээлийн хэмжээ, интервалаар /мянган төгрөгөөр/

№	Зээлийн хэмжээ	ХЗХ-дын тоо	Зээлийн дүн	Эзлэх хувь
1	1,000,000.0 дээш	26	188,497,568.74	85.5%
2	500,000.0-1,000,000.0	18	13,002,831.56	5.9%
3	100,000.0-500,000.0	66	14,819,384.35	6.7%
4	50,000.0-100,000.0	43	3,057,629.85	1.4%
5	10,000.0-50,000.0	35	1,019,579.20	0.5%
6	10,000.0 хүртэл	1	7,089.05	0.0%
7	Зээлийн үйл ажиллагаа эрхлээгүй	3	-	-
Нийт дүн		192	220,404,082.74	100%

3.4 Зээлийн чанарын талаар

Хүснэгт 12: Зээлийн ангиллын мэдээлэл /мянган төгрөгөөр/

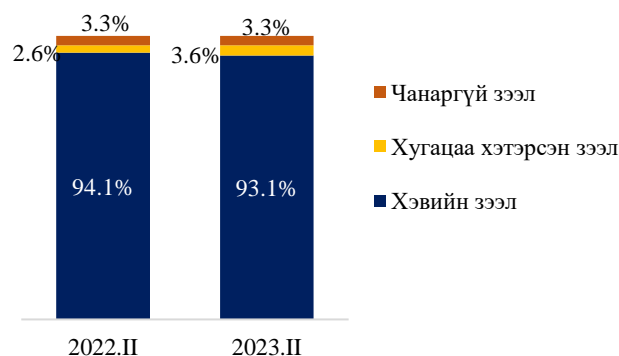
Зээлийн ангиллын мэдээлэл	Зээлдэгчийн мэдээлэл		Зээлийн үлдэгдэл	
	Тоо	Хувь	Тоо	Хувь
Нийт	30,257	100.0%	220,404,082.74	100.0%
Хэвийн	27,970	92.4%	205,100,490.80	93.1%
Хугацаа хэтэрсэн	981	3.3%	8,034,077.49	3.6%
Чанаргүй	1,306	4.3%	7,269,514.45	3.3%
<i>Хэвийн бус</i>	<i>378</i>	<i>28.9%</i>	<i>1,918,719.12</i>	<i>26.4%</i>
<i>Эргэлзээтэй</i>	<i>386</i>	<i>29.6%</i>	<i>2,497,981.42</i>	<i>34.4%</i>
<i>Муу</i>	<i>542</i>	<i>41.5%</i>	<i>2,852,813.91</i>	<i>39.2%</i>

2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар ХЗХ-ны зах зээлийн хэмжээнд нийт зээлийн үлдэгдлийн 93.1 хувь буюу 205,100,490.80 мянган төгрөгийг хэвийн зээл, 3.6 хувь буюу 8,034,077.49 мянган төгрөгийг хугацаа хэтэрсэн зээл, 3.3 хувь буюу 7,269,514.45 мянган төгрөгийг чанаргүй зээлийн үлдэгдэл бүрдүүлж байна. Тайлант хугацаанд хугацаа хэтэрсэн болон чанаргүй зээлийн 15,303,591.94 мянган төгрөгийн үлдэгдэлд 30.5 хувь буюу 4,672,846.82 мянган төгрөгийн зээлийн эрсдэлийн санг байгуулсан байна. Зээлдэгчдийн мэдээллийг зээлийн чанараар ангилахад нийт зээлдэгчийн 92.4 хувийг хэвийн, 3.3 хувийг хугацаа хэтэрсэн, 4.3 хувийг чанаргүй зээлдэгч эзэлж байна. Чанаргүй зээлийн үлдэгдэлтэй 1,306 зээлдэгчийн 7,269,514.45 мянган төгрөгийн үлдэгдлийн 26.4 хувийг

хэвийн бус, 34.4 хувийг эргэлзээтэй, 39.2 хувийг муу зээлийн үлдэгдэлтэй зээлдэгчид тус тус эзэлж байна.

Тайлант улиралд нийт зээлд эзлэх хэвийн зээлийн хувь хэмжээ өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1.0 пунктээр буурч 93.1 хувь, хугацаа хэтэрсэн зээлийн хувь хэмжээ 1.1 пунктээр нэмэгдэж 3.6 хувьд хүрсэн байна.

График 7: Зээлийн чанар

Хүснэгт 13: Зээлийн ангиллын мэдээлэл хот, орон нутгаар /мянган төгрөгөөр/

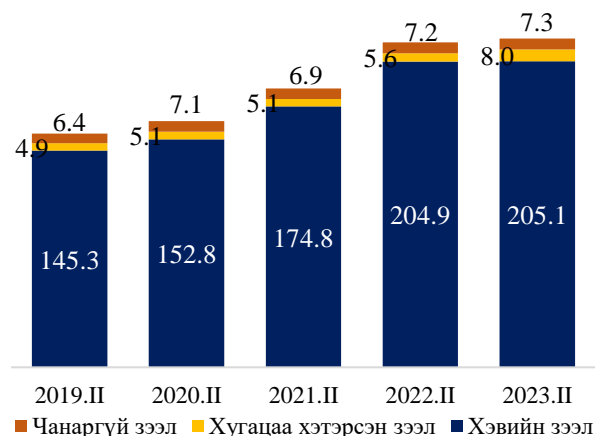
Зээлийн ангиллын мэдээлэл	Улаанбаатар хот			Орон нутаг		
	Дүн	Хувь	Нийт дүнд эзлэх хувь	Дүн	Хувь	Нийт дүнд эзлэх хувь
Нийт	170,395,599.16	100.0%	77.3%	50,008,483.58	100.0%	22.7%
Хэвийн	157,702,378.28	92.5%	76.9%	47,398,112.52	94.8%	23.1%
Хугацаа хэтэрсэн	6,425,256.81	3.8%	80.0%	1,608,820.68	3.2%	20.0%
Чанаргүй	6,267,964.07	3.7%	86.2%	1,001,550.38	2.0%	13.8%
<i>Хэвийн бус</i>	<i>1,380,441.43</i>	<i>22.0%</i>	<i>71.9%</i>	<i>538,277.70</i>	<i>53.8%</i>	<i>28.1%</i>
<i>Эргэлзээтэй</i>	<i>2,293,418.50</i>	<i>36.6%</i>	<i>91.8%</i>	<i>204,562.92</i>	<i>20.4%</i>	<i>8.2%</i>
<i>Муу</i>	<i>2,594,104.15</i>	<i>41.4%</i>	<i>90.9%</i>	<i>258,709.76</i>	<i>25.8%</i>	<i>9.1%</i>

Зээлийн ангиллын мэдээллийг хот, орон нутгаар ангилан харвал ХЗХ-ны зах зээлийн нийт зээлийн 77.3 хувь буюу 170,395,599.16 мянган төгрөгийг Улаанбаатар хотын ХЗХ-д, 22.7 хувь буюу 50,008,483.58 мянган

төгрөгийг орон нутгийн ХЗХ-дын зээлийн үлдэгдэл бүрдүүлж байна. Улаанбаатар хотын ХЗХ-дын зээлийн үлдэгдлийн 92.5 хувь буюу 157,702,378.28 мянган төгрөгийг хэвийн, 3.8 хувь буюу 6,425,256.81 мянган

төгрөгийг хугацаа хэтэрсэн, 3.7 хувь буюу 6,267,964.07 мянган төгрөгийг чанаргүй зээлийн үлдэгдэл эзэлж байна. Чанаргүй зээлийн үлдэгдлийн 41.4 хувь буюу 2,594,104.15 мянган төгрөгийг муу зээлийн үлдэгдэл бүрдүүлж байгаа бөгөөд зах зээлийн нийт муу зээлийн 90.9 хувийг эзэлж байна. Орон нутгийн ХЗХ-дын зээлийн үлдэгдлийн 94.8 хувь буюу 47,398,112.52 мянган төгрөгийг хэвийн, 3.2 хувь буюу 1,608,820.68 мянган төгрөгийг хугацаа хэтэрсэн, 2.0 хувь буюу 1,001,550.38 мянган төгрөгийг чанаргүй зээлийн үлдэгдэл бүрдүүлж байна.

График 8: Зээлийн багцын чанар /тэрбум төгрөгөөр/

Хүснэгт 14: Зээлийн бүтээгдэхүүнээр /мянган төгрөгөөр/

№	ЗЭЭЛИЙН ЗОРИУЛАЛТ	Зээлийн эхний үлдэгдэл /дүн/	Тайлант хугацаанд олгосон зээл	Тайлант хугацаанд эргэн төлөгдсөн зээл	Зээлийн эцсийн үлдэгдэл	Зээлийн үлдэгдлийн нийт зээлд эзлэх хувь
1	Хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур	9,166,315.80	9,010,737.68	8,391,398.10	9,785,655.38	4.4%
2	Уул уурхай, олборлолт	1,551,211.81	902,093.99	874,526.52	1,578,779.28	0.7%
3	Боловсруулах үйлдвэрлэл	1,356,324.76	375,816.80	707,880.90	1,024,260.67	0.5%
4	Цахилгаан, хий, уур, агааржуулалтын хангамж	436,421.53	342,222.20	370,685.47	407,958.27	0.2%
5	Усан хангамж, бохир ус, хог хаягдлын менежмент болон цэвэрлэх үйл ажиллагаа	1,820,732.49	1,839,049.10	1,700,646.19	1,959,135.40	0.9%
6	Барилга	6,485,154.74	4,668,792.15	3,088,056.66	8,065,890.23	3.7%
7	Бөөний болон жижиглэн худалдаа	16,766,201.29	52,652,077.17	51,162,885.99	18,255,392.48	8.3%
8	Машин мотоциклийн засвар үйлчилгээ	5,196,021.15	45,985,641.83	46,756,767.51	4,424,895.48	2.0%
9	Тээвэр ба агуулахын үйл ажиллагаа	6,237,462.08	19,594,155.20	21,128,552.61	4,703,064.67	2.1%
10	Байр сууц болон хоол хүнсээр үйлчлэх үйл ажиллагаа	3,964,829.98	9,410,998.60	2,937,932.01	10,437,896.56	4.7%
11	Мэдээлэл холбоо	4,992,452.23	678,960.00	683,265.06	4,988,147.17	2.3%
12	Санхүүгийн болон даатгалын үйл ажиллагаа	19,207,818.45	7,980,500.00	3,717,326.81	23,470,991.64	10.6%
13	Үл хөдлөх хөрөнгийн үйл ажиллагаа	910,930.63	354,958.69	383,440.45	882,448.86	0.4%
14	Мэргэжлийн, шинжлэх ухаан болон техникийн үйл ажиллагаа	640,879.42	250,800.00	239,888.98	651,790.43	0.3%
15	Захиргааны болон дэмжлэг үзүүлэх үйл ажиллагаа	348,195.96	118,006.00	143,319.71	322,882.25	0.1%
16	Төрийн удирдлага ба батлан хамгаалах үйл ажиллагаа, албан журмын нийгмийн хамгаалал	38,628.89	0.00	28,821.26	9,807.63	0.0%
17	Боловсрол	1,242,092.07	821,070.40	1,042,387.90	1,020,774.56	0.5%
18	Хүний эрүүл мэнд, нийгмийн үйл ажиллагаа	870,130.48	853,499.75	690,271.00	1,033,359.23	0.5%
19	Бусад	128,910,709.28	135,392,804.73	136,922,561.45	127,380,952.56	57.8%
	Үүнээс: Хэрэглээ, цалин, тэтгэвэр, хадгаламж барьцаалсан зээл	21,755,748.30	106,377,645.49	104,165,336.47	23,968,057.33	10.9%
	НИЙТ	210,142,513.04	291,232,184.29	280,970,614.59	220,404,082.74	100.0%

2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар ХЗХ-д нийт 291,232,184.29 мянган төгрөгийн зээл олгож, 280,970,614.59 мянган төгрөгийн зээлийн эргэн төлөлт хийгдэж, 220,404,082.74 мянган төгрөгийн зээлийн үлдэгдэлтэй байна. Зээлийн үлдэгдлийг зээлийн бүтээгдэхүүнээр нь ангилахад нийт зээлийн үлдэгдлийн 57.8 хувь буюу 127,380,952.56 мянган төгрөгийг бусад, 10.6 хувь буюу 23,470,991.64 мянган төгрөгийг санхүүгийн болон даатгалын үйл

ажиллагаа, 8.3 хувь буюу 18,255,392.48 мянган төгрөгийг бөөний болон жижиглэнгийн худалдаа, 4.4 хувь буюу 9,785,655.38 мянган төгрөгийг хөдөө аж ахуй, ойн аж ахуй, загас барилт, ан агнуур, 3.7 хувь буюу 8,065,890.23 мянган төгрөгийг барилгын зориулалтаар тус тус авсан байна. Мөн нийт зээлийн үлдэгдлийн 10.9 хувь буюу 23,968,057.33 мянган төгрөгийг хэрэглээ, цалин, тэтгэвэр, хадгаламж барьцаалсан зээл эзэлж байна.

ДӨРӨВ. НИЙТ ЭХ ҮҮСВЭРИЙН БҮТЭЦ, ХАДГАЛАМЖИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

4.1 Эх үүсвэрийн бүтцийн талаар

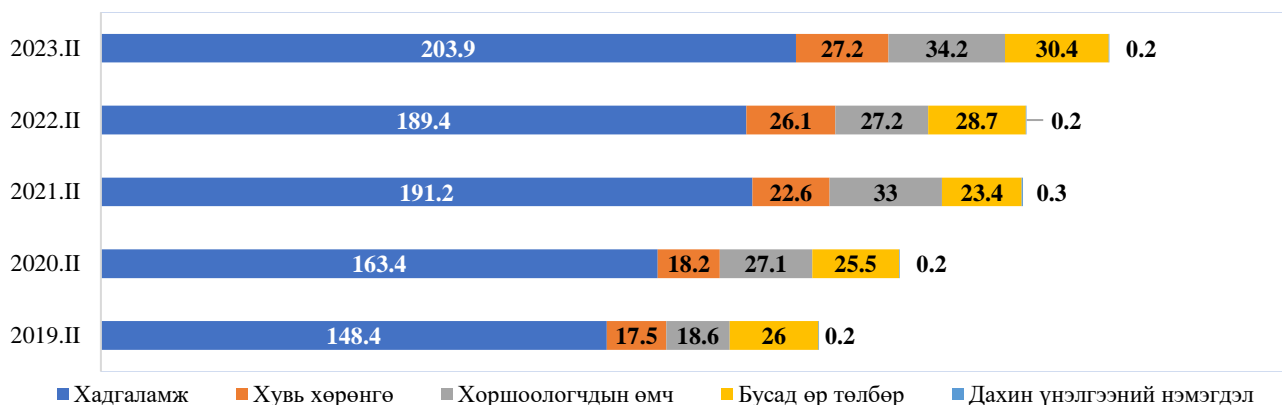
Хүснэгт 15: ХЗХ-дын эх үүсвэрийн бүтэц (мянган төгрөгөөр)

ЭХ ҮҮСВЭР	2022 оны II улирал		2023 оны II улирал		Өөрчлөлт	
	Дүн	Хувь	Дүн	Хувь	Дүн	Хувь
Өр төлбөр	218,121,012.65	80.3%	234,283,410.00	79.2%	16,162,397.35	7.4%
Хадгаламж	189,373,298.77	69.7%	203,897,757.63	68.9%	14,524,458.86	7.7%
Хугацаагүй	3,296,226.99	1.2%	4,691,253.77	1.6%	1,395,026.78	42.3%
Хугацаатай	186,077,071.78	68.5%	199,206,503.86	67.3%	13,129,432.08	7.1%
Богино хугацаат зээл	10,439,893.71	3.8%	9,241,385.86	3.1%	-1,198,507.85	-11.5%
Бусад богино хугацаат өр төлбөр	14,625,287.700	5.4%	16,494,046.06	5.6%	1,868,758.32	12.8%
Урт хугацаат өр төлбөр	3,682,532.435	1.4%	4,650,220.45	1.6%	967,688.01	26.3%
Өөрийн хөрөнгө	53,482,540.91	19.7%	61,649,173.62	20.8%	8,166,632.71	15.3%
Гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгө	26,070,166.34	9.6%	27,241,446.91	9.2%	1,171,280.57	4.5%
Гишүүний оруулсан хувь хөрөнгө	25,855,015.04	9.5%	27,039,028.23	9.1%	1,184,013.19	4.6%
Идэвхгүй гишүүний хувь хөрөнгө	215,151.30	0.1%	202,418.67	0.1%	-12,732.62	-5.9%
Дахин үнэлгээний нэмэгдэл	164,559.16	0.1%	189,018.78	0.1%	24,459.62	14.9%
Хоршоологчдын өмч	27,247,815.41	10.0%	34,218,707.94	11.5%	6,970,892.53	25.6%
Нөөцийн сан	10,871,348.64	4.0%	12,612,991.27	4.2%	1,741,642.63	16.0%
Хандив, тусламж	330,247.36	0.1%	359,087.33	0.1%	28,839.97	8.7%
Хадгаламж, хамгаалалтын сан	2,603,346.81	1.0%	2,857,209.41	1.0%	253,862.60	9.8%
Нийгмийн хөгжлийн сан	1,183,621.35	0.4%	1,295,770.94	0.4%	112,149.59	9.5%
Тогтворжилтын сан	2,570,920.55	0.9%	2,824,210.65	1.0%	253,290.09	9.9%
Бусад сангууд	1,778,777.47	0.7%	2,309,165.95	0.8%	530,388.48	29.8%
Хуримтлагдсан орлого /алдагдал/	7,909,553.23	2.9%	11,960,272.39	4.0%	4,050,719.16	51.2%
Тайлангийн үеийн цэвэр орлого	5,033,480.86	1.9%	2,753,135.10	0.9%	-2,280,345.76	-45.3%
Өмнөх үеийн цэвэр орлого	2,876,072.37	1.1%	9,207,137.29	3.1%	6,331,064.92	220.1%
Нийт өр төлбөр ба өөрийн	271,603,553.57	100.0%	295,932,583.62	100.0%	24,329,030.06	9.0%

Зах зээлийн нийт өр төлбөр 234,283,410.00 мянган төгрөгийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 7.4 хувь буюу 16,162,397.35 мянган төгрөгөөр, өөрийн хөрөнгө 61,649,173.62 мянган төгрөг нь 15.3 хувь буюу 8,166,632.71 мянган төгрөгөөр тус тус

өссөн үзүүлэлттэй байна. Эх үүсвэрийн бүтцийн 79.2 хувийг өр төлбөр, 20.8 хувийг өөрийн хөрөнгө бүрдүүлж байна.

График 9: Өр төлбөр болон өөрийн хөрөнгийн үзүүлэлт /тэрбум төгрөгөөр/

ХЗХ-дын татан төвлөрүүлсэн хадгаламж, гишүүдийн хувь хөрөнгө, хоршоологчдын өмч, бусад өр төлбөр, дахин үнэлгээний нэмэгдлийн дүн 2019 оны 2 дугаар улирлаас 2023 оны 2 дугаар улирал хүртэлх 5 жилийн хугацаанд 3.1-83.8 хувь хүртэл харгалзан

нэмэгдсэн байна. Дээрх үзүүлэлтүүдийг 2019 оны 2 дугаар улирлын дүнтэй харьцуулахад өсөлттэй байх боловч гишүүдийн хувь хөрөнгийн жил бүрийн дүн тогтмол өсөлттэй үзүүлэлттэй байна.

4.2 Хадгаламжийн үйл ажиллагааны талаар

ХЗХ-ны зах зээлийн татан төвлөрүүлсэн хадгаламжийн хэмжээ 203,897,757.63 мянган төгрөг буюу нийт эх үүсвэрийн 68.9 хувийг эзэлж байна. Нийт хадгаламжийн 97.7 хувийг хугацаатай хадгаламж, 2.3 хувийг хугацаагүй хадгаламж тус тус бүрдүүлж байна.

улирал болон 2023 оны 2 дугаар улиралд шинээр хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрөл авсан 2 ХЗХ хадгаламж татан төвлөрүүлээгүй байна.

Хүснэгт 16: ХЗХ-дын хадгаламж, интервалаар /мянган төгрөгөөр/

№	Хадгаламжийн хэмжээ	ХЗХ -д	Хадгаламжийн дүн	Эзлэх хувь
1	10,000,000.0 дээш	4	127,593,711.68	62.6%
2	1,000,000.0-10,000,000.0	16	49,406,134.85	24.2%
3	500,000.0-1,000,000.0	15	11,020,975.53	5.4%
4	100,000.0-500,000.0	48	12,070,813.07	5.9%
5	50,000.0-100,000.0	27	2,065,895.04	1.0%
6	10,000.0-50,000.0	62	1,653,925.39	0.8%
7	5,000.0-10,000.0	9	62,447.64	0.0%
8	5,000.0 хүртэл	9	23,854.43	0.0%
9	Хадгаламжгүй	2	-	-
Нийт дүн		192	203,897,757.63	100.0%

Хугацаатай хадгаламжийн жигнэсэн дундаж хүү сарын 1.3 хувь, тайлант улиралд татан төвлөрүүлсэн хадгаламжийн жигнэсэн дундаж хүү 1.4 хувь байна.

Татан төвлөрүүлсэн хадгаламжийн дүнгээр 10 тэрбум төгрөгөөс дээш хадгаламжтай 4 ХЗХ-ны хадгаламж нийт ХЗХ-дын хадгаламжийн дүнгийн 62.6 хувийг эзэлж байна. Тайлант улиралд 2023 оны 1 дүгээр

График 10: ХЗХ-ны зах зээлийн хадгаламжийн өөрчлөлт /тэрбум төгрөгөөр/

ХЗХ-ны зах зээлийн нийт хадгаламжийн хэмжээ сүүлийн 5 жилд дунджаар 6.9 хувиар өссөн үзүүлэлттэй байна.

4.3 Бусдаас авсан зээл, өр төлбөрийн талаар

Хүснэгт 17: ХЗХ-дын бусдаас авсан зээлийн бүтэц (мянган төгрөгөөр)

БУСДААС АВСАН ЗЭЭЛ	2022 оны II улирал		2023 оны II улирал		Өөрчлөлт	
	Дүн	Хувь	Дүн	Хувь	Дүн	Хувь
Богино хугацаат зээл	10,439,893.71	73.9%	9,241,385.86	66.5%	-1,198,507.85	-11.5%
Банкнаас авсан зээл	8,421,679.99	59.6%	7,403,095.99	53.3%	-1,018,584.00	-12.1%
Санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл	535,000.00	3.8%	547,250.29	3.9%	12,250.29	2.3%
Төсөл, хөтөлбөрөөс авсан зээл	1,483,213.72	10.5%	1,291,039.58	9.3%	-192,174.14	-13.0%
Тогтворжилтын сангийн туслалцаа	-	-	-	0.0%	-	-
Урт хугацаат өр төлбөр	3,682,532.44	26.1%	4,650,220.45	33.5%	967,688.01	26.3%
Банкнаас авсан зээл	-	0.0%	3,636,998.04	26.2%	3,636,998.04	100.0%
Санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл	2,000,000.00	14.2%	10,000.00	0.1%	-1,990,000.00	-99.5%
Төсөл, хөтөлбөрөөс авсан зээл	1,572,483.26	11.1%	846,040.46	6.1%	-726,442.80	-46.2%
Тогтворжилтын сангийн туслалцаа	30,000.00	0.2%	-	0.0%	-30,000.00	-100.0%
Хойшлогдсон татварын өр төлбөр	80,049.17	0.6%	157,181.94	1.1%	77,132.77	96.4%
Нийт дүн	14,122,426.14	100.0%	13,891,606.31	100.0%	-230,819.84	-1.6%

2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар ХЗХ-дын бусдаас авсан зээлийн үлдэгдэл 13,891,606.31 мянган төгрөг байгаа нь зах зээлийн нийт хөрөнгийн 4.7 хувийг эзэлж байна. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1.6 хувь буюу 230,819.84 мянган төгрөгөөр буурсан байна. Тайлант улиралд бусдаас авсан нийт зээлийн 66.5 хувийг богино

хугацаат зээл, 33.5 хувийг урт хугацаат өр төлбөр тус тус бүрдүүлж байна. Богино хугацаат зээлийг өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 11.5 хувь буюу 9,241,385.86 мянган төгрөгөөр буурсан бол урт хугацаат өр төлбөр 26.3 хувь буюу 967,688.01 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 18: ХЗХ-дын бусдаас авсан зээлийн бүтэц, хот, орон нутгаар /мянган төгрөгөөр/

БУСДААС АВСАН ЗЭЭЛ	Нийт		УБ		Орон нутаг	
	Дүн	Хувь	Дүн	Хувь	Дүн	Хувь
Банкнаас авсан зээл	11,040,094.03	79.5%	10,910,094.03	79.4%	130,000.00	87.2%
Санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл	557,250.29	4.0%	547,250.29	4.0%	10,000.00	6.7%
Төсөл, хөтөлбөрөөс авсан зээл	2,137,080.04	15.4%	2,137,080.04	15.5%	-	0.0%
Тогтворжилтын сангийн туслалцаа	-	0.0%	-	0.0%	-	0.0%
Хойшлогдсон татварын өр төлбөр	157,181.94	1.1%	148,085.49	1.1%	9,096.45	6.1%
Нийт дүн	13,891,606.31	100.0%	13,742,509.86	100.0%	149,096.45	100.0%

ХЗХ-дын бусдаас авсан зээлийн хэмжээнд банкнаас авсан зээл 79.5 хувь, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл 4.0 хувь, төсөл, хөтөлбөрөөс авсан зээлийн хэмжээ 15.4 хувь, хойшлогдсон татварын өр төлбөр 1.1 хувийг тус тус эзэлж байна. Бусдаас авсан нийт зээлийн 98.9 хувийг Улаанбаатар хотын ХЗХ-дын зээл, 1.1 хувийг орон нутгийн ХЗХ-дын зээл бүрдүүлж байна. Улаанбаатар хотын ХЗХ-дын бусдаас авсан

зээлийн 79.4 хувийг банкнаас авсан зээл, 4.0 хувийг санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл, 15.5 хувийг төсөл, хөтөлбөрөөс авсан зээлийн хэмжээ, 1.1 хувийг хойшлогдсон татварын өр төлбөр тус тус эзэлж байна. Орон нутгийн ХЗХ-дын бусдаас авсан зээлийн хэмжээнд банкнаас авсан зээл 87.2 хувь, санхүүгийн байгууллагаас авсан зээл 6.7 хувь, хойшлогдсон татварын өр төлбөр 6.1 хувийг тус тус бүрдүүлж байна.

4.4 Бусад богино хугацаат өр төлбөрийн талаар

Хүснэгт 19: ХЗХ-дын бусад богино хугацаат өр төлбөрийн бүтэц /мянган төгрөгөөр/

БУСАД БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	2022 оны II улирал		2023 оны II улирал		Өөрчлөлт	
	Дүн	Хувь	Дүн	Хувь	Дүн	Хувь
Цалингийн өглөг	110,883.90	0.8%	120,005.21	0.73%	9,121.31	8.2%
Татвар, НДШ, ЭМДШ-ийн өглөг	1,654,389.44	11.3%	1,175,017.99	7.12%	-479,371.45	-29.0%

Ногдол ашгийн өглөг	211,204.46	1.4%	410,267.69	2.49%	199,063.23	94.3%
Санхүүгийн түрээсийн өглөг	2,528.53	0.0%	0.00	0.00%	-2,528.53	-100.0%
Санхүүгийн түрээсийн хэрэгжээгүй орлого	306.81	0.0%	17.17	0.00%	-289.64	-94.4%
Урьдчилж орсон орлого	84,715.56	0.6%	98,869.05	0.60%	14,153.49	16.7%
Хуримтлуулж тооцсон хүүгийн өглөг	10,943,957.58	74.8%	13,277,833.90	80.50%	2,333,876.31	21.3%
Салбар хоорондын тооцоогоорх өглөг	0.00	0.0%	0.00	0.00%	0.00	0.00%
Бусад богино хугацаат өглөг	1,617,301.46	11.1%	1,412,035.05	8.56%	-205,266.40	-12.7%
Нийт дүн	14,625,287.74	100%	16,494,046.06	100.0%	1,868,758.32	12.8%

Тайлант улиралд ХЗХ-дын бусад богино хугацаат өр төлбөр 16,494,046.06 мянган төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 1,868,758.32 мянган төгрөг

буюу 12.8 хувиар буурсан бөгөөд зах зээлийн нийт хөрөнгийн 5.6 хувийг эзэлж байна.

4.5 Гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгийн талаар

Тайлант улиралд гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгийн хэмжээ 27,241,446.91 мянган төгрөг нь нийт эх үүсвэрийн 9.2 хувийг эзэлж байна.

Хүснэгт 20: ХЗХ-дын гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгийн хэмжээ, интервалаар /мянган төгрөгөөр/

№	Гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгийн хэмжээ	ХЗХ-дын тоо	Гишүүдийн тоо		Гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгийн дүн		Нэг гишүүнд ногдох хувь хөрөнгө Дүн
			Дүн	Хувь	Дүн	Хувь	
1	1,000,000.0 дээш	4	19,963	28.1%	13,115,183.36	48.2%	656.97
2	500,000.0-1,000,000.0	4	1,645	2.3%	2,804,652.53	10.3%	1,704.96
3	100,000.0-500,000.0	26	20,647	29.0%	6,245,449.43	22.9%	302.49
4	50,000.0-100,000.0	41	13,171	18.5%	2,807,371.98	10.3%	213.15
5	10,000.0-50,000.0	86	13,438	18.9%	2,066,617.09	7.6%	153.79
6	5,000.0-10,000.0	24	1,867	2.6%	175,472.87	0.6%	93.99
7	5,000.0 хүртэл	7	453	0.6%	26,699.66	0.1%	58.94
Нийт дүн		192	71,184	100.0%	27,241,446.91	100.0%	382.69

Гишүүдийн оруулсан хувь хөрөнгө 100.0 сая төгрөгөөс дээш 34 ХЗХ

↓

ХЗХ-ны зах зээлийн гишүүдийн оруулсан нийт хувь хөрөнгийн 81.4%

↓

Нийт гишүүдийн 59.4%

4.6 Өөрийн хөрөнгө, хоршоологчдын өмчийн талаар

2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар ХЗХ-дын өөрийн хөрөнгө 61,649,173.62 мянган төгрөгт хүрч, нийт эх үүсвэрийн 20.8 хувийг эзэлж байна.

Тайлант улиралд 8 ХЗХ-ны нийт өр төлбөрийн хэмжээ нийт хөрөнгөөс хэтэрсэн буюу өөрийн хөрөнгөгүй болсон ба 5 ХЗХ нь “Бичил бизнесийг дэмжих, ядуурлыг бууруулах нийслэлийн хөтөлбөр”-ийн хүрээнд байгуулагдсан байна.

Хүснэгт 21: ХЗХ-дын өөрийн хөрөнгийн хэмжээ, интервалаар /мянган төгрөгөөр/

№	Өөрийн хөрөнгийн хэмжээ	ХЗХ-дын тоо	Өөрийн хөрөнгө	
			Дүн	Хувь
1	1,000,000.0 дээш	7	35,556,896.92	57.7%
2	500,000.0-1,000,000.0	16	11,645,592.28	18.9%
3	100,000.0-500,000.0	52	10,486,227.18	17.0%
4	50,000.0-100,000.0	41	2,824,700.92	4.6%
5	10,000.0-50,000.0	53	1,436,078.85	2.3%
6	10,000.0 доош	15	88,822.20	0.1%
7	Өөрийн хөрөнгөгүй	8	-389,144.73	-0.6%
Нийт дүн		192	61,649,173.62	100.0%

Хүснэгт 22: ХЗХ-дын хоршоологчдын өмч, интервалаар /мянган төгрөгөөр/

№	Хоршоологчдын өмчийн дүн /интервалаар/	ХЗХ-дын тоо	Хоршоологчдын өмчийн дүн	
			Дүн	Хувь
1	1,000,000.0 дээш	5	19,602,477.78	57.3%
2	500,000.0-1,000,000.0	6	3,717,977.45	10.9%
3	100,000.0-500,000.0	41	8,412,300.30	24.6%
4	50,000.0-100,000.0	20	1,315,018.24	3.8%
5	10,000.0-50,000.0	68	1,600,400.85	4.7%
6	5,000.0-10,000.0	14	101,229.40	0.3%
7	1,000.0-5,000.0	19	58,901.05	0.2%
8	1,000.0 хүртэл	3	498.94	0.0%
9	Хоршоологчдын өмчгүй /алдагдалтай/	16	-590,096.08	-1.7%
Нийт дүн		192	34,218,707.94	100%

Тайлант улиралд нийт 16 ХЗХ алдагдалтай ажилласны улмаас хоршоологчдын өмчгүй болсон ба өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 4 ХЗХ буюу 20.0 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна.

ТАВ. ОРЛОГО, ЗАРЛАГА, АШИГТ АЖИЛЛАГАА

5.1 ХЗХ-дын орлогын талаар

Тайлант улиралд зах зээлийн нийт орлогыг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 0.7 хувь буюу 203,421.66 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж 30,278,086.05 мянган төгрөгт хүрсэн байна. Нийт орлогын 94.6 хувь нь хүүгийн орлого, 1.6 хувь нь үйл ажиллагааны бусад орлого, 3.8 хувь нь үйл ажиллагааны бус орлого байна.

Зээлийн хүүгийн орлого 26,610,434.58 мянган төгрөг нь нийт орлогын 87.9 хувийг бүрдүүлж байгаа бөгөөд өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 0.4 хувь буюу 95,867.22 мянган төгрөгөөр буурсан үзүүлэлттэй байна.

Хүснэгт 23: ХЗХ-дын орлогын бүтэц (мянган төгрөгөөр)

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2022 оны II улирал		2023 оны II улирал		Өөрчлөлт	
	Дүн	Хувь	Дүн	Хувь	Дүн	Хувь
1. Хүүгийн орлого	28,283,631.88	94.0%	28,651,372.99	94.6%	-367,741.11	1.3%
Зээлийн хүүгийн орлого	26,706,301.79	88.8%	26,610,434.58	87.9%	-95,867.22	-0.4%
Зээлийн нэмэгдүүлсэн хүүгийн орлого	95,502.43	0.3%	196,011.17	0.6%	-100,508.74	105.2%
Үнэт цаасны хүүгийн орлого	133.87	0.0%	-	0.0%	-133.87	0.0%
Банк, санхүүгийн байгууллагаас авсан хүүгийн орлого	1,614,051.91	5.4%	1,846,552.13	6.1%	-232,500.22	14.4%
Санхүүгийн түрээсийн хүүгийн орлого	5,746.57	0.0%	-	0.0%	-5,746.57	-100.0%
(Зээлийн хүүгийн орлогын буцаалт)	138,104.70	0.5%	1,624.89	0.0%	-136,479.81	-98.8%
2. Үйл ажиллагааны бусад орлого	580,812.81	2.0%	481,728.15	1.6%	-99,084.67	-17.1%
3. Үйл ажиллагааны бус орлого	1,210,219.69	4.0%	1,144,984.92	3.8%	-65,234.78	-5.4%
Нийт орлого	30,074,664.38	100.0%	30,278,086.05	100.0%	203,421.66	0.7%

5.2 ХЗХ-дын зардлын талаар

ХЗХ-ны зах зээлийн нийт зардлын хэмжээ 27,524,950.95 мянган төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 9.9 хувь буюу 2,483,767.42 мянган төгрөгөөр өссөн үзүүлэлттэй байна. Нийт зардлын бүтцэд хүүгийн зардал 63.1 хувь, үйл ажиллагааны зардал 29.3 хувь, болзошгүй эрсдэлийн

сангийн зардал 5.6 хувь, үйл ажиллагааны бус зардал 0.4 хувийг тус тус эзэлж байна. Хүүгийн зардал 17,359,349.92 мянган төгрөгт хүрч өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 7.7 хувь буюу 1,242,033.72 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

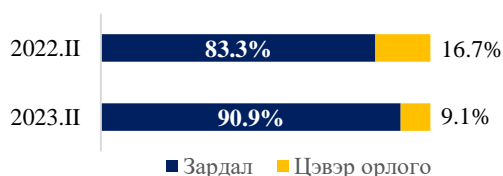
Хүснэгт 24: ХЗХ-дын зардлын бүтэц /мянган төгрөгөөр/

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2022 оны II улирал		2023 оны II улирал		Өөрчлөлт	
	Дүн	Хувь	Дүн	Хувь	Дүн	Хувь
1.Хүүгийн зардал	16,117,316.20	64.4%	17,359,349.92	63.1%	1,242,033.72	7.7%
Хадгаламжийн хүүгийн зардал	15,546,074.51	62.1%	16,554,399.54	60.2%	1,008,325.03	6.5%
Банк, санхүүгийн байгууллагад төлсөн хүүгийн зардал	570,746.15	2.3%	804,319.93	2.9%	233,573.78	40.9%
Санхүүгийн түрээсийн хүүгийн зардал	76.59	0.0%	0.00	0.0%	-76.59	-100.0%
Бусад хүүгийн зардал	16,050.20	0.1%	17,265.47	0.1%	1,215.27	7.6%
(Хүүгийн зардлын буцаалт)	15,631.26	0.1%	16,635.03	0.1%	1,003.77	6.4%
2. Болзошгүй эрсдэлийн сангийн зардал	1,061,837.95	4.2%	1,544,432.67	5.6%	482,594.73	45.4%
Зээлийн эрсдэлийн зардал	1,124,242.48	4.5%	1,596,139.32	5.8%	471,896.84	42.0%
Өмчлөх бусад хөрөнгийн үнэлгээний хасагдуулгын зардал	3,000.00	0.0%	1,975.73	0.0%	-1,024.27	-34.1%
(Болзошгүй эрсдэлийн сангийн нөхөлт)	65,404.53	0.3%	53,682.38	0.2%	-11,722.16	-17.9%
3. Үйл ажиллагааны зардал	7,252,050.11	29.0%	8,062,020.19	29.3%	809,970.08	11.2%
Боловсон хүчний зардал	4,520,277.13	18.1%	5,084,249.64	18.5%	563,972.50	12.5%
Бусад төрлийн зардал	2,731,772.98	10.9%	2,977,770.56	10.8%	245,997.58	9.0%
4. Үйл ажиллагааны бус зардал	44,768.91	0.2%	111,573.94	0.4%	66,805.04	149.2%
Татварын зардал	565,210.36	2.2%	447,574.21	1.6%	-117,636.15	-20.8%
Нийт зардал	25,041,183.52	100.0%	27,524,950.95	100.0%	2,483,767.42	9.9%
Цэвэр орлого	5,033,480.86	100.0%	2,753,135.10	100.0%	-2,280,345.76	-45.3%

5.3 ХЗХ-дын ашигт ажиллагааны талаар

2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар ХЗХ-ны зах зээлийн нийт орлого 30,278,086.05 мянган төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 0.7 хувь буюу 203,421.66 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж, нийт зардал 27,524,950.95 мянган төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 9.9 хувь буюу 2,483,767.42 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэнээр цэвэр орлого 2,753,135.10 мянган төгрөгт хүрч, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 45.3 хувь буюу 2,280,345.76 мянган төгрөгөөр буурсан үзүүлэлттэй байна.

График 11: ХЗХ-дын ашигт ажиллагаа /хувиар/

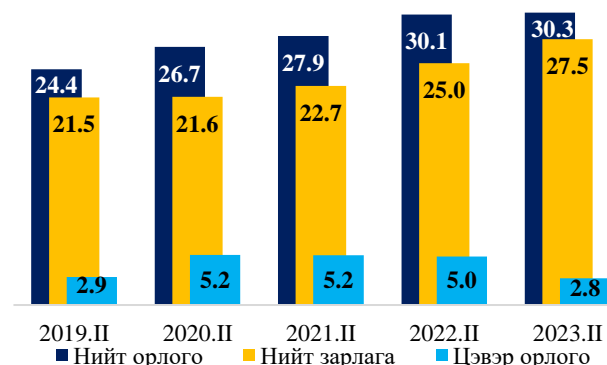
2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар нийт орлогод эзлэх зардлын хувь хэмжээ өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 7.6 пунктээр нэмэгдэж цэвэр орлогын эзлэх хувь буурсан байна.

Хүснэгт 25: ХЗХ-дын ашигт ажиллагаа /мянган төгрөгөөр/

ҮЗҮҮЛЭЛТ	2022 оны II улирал	2023 оны II улирал
Нийт орлого	30,074,664.38	30,278,086.05
Нийт зардал	25,041,183.52	27,524,950.95
Нийт орлогод зардлын эзлэх хувь	83.3%	90.9%
Цэвэр орлого	5,033,480.86	2,753,135.10
Нийт орлогод цэвэр орлогын эзлэх хувь	16.7%	9.1%

ХЗХ-ны зах зээлийн нийт орлого 2019-2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар тогтмол өссөн үзүүлэлттэй байна.

График 12: ХЗХ-дын ашигт ажиллагаа /тэрбум төгрөгөөр/

ЗУРГАА. ЗОХИСТОЙ ХАРЬЦААНЫ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

ХЗХ-дын 2023 оны 2 дугаар улирлын санхүүгийн тайлангийн нэгтгэлээр Хорооны 2018 оны 246 дугаар тогтоолоор баталсан “Хадгаламж, зээлийн хоршооны

үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлт”-ийг тооцоход дараах байдалтай байна.

6.1 ХЗХ-дын шалгуур үзүүлэлтийн талаар

Хүснэгт 26: ХЗХ-дын шалгуур үзүүлэлт хангасан байдал

№	ҮЗҮҮЛЭЛТ	БАЙВАЛ ЗОХИХ	Хангаагүй ХЗХ-дын тоо	Хувь
Хөрөнгийн чанар болон хамгаалалтын үзүүлэлт				
1	Хөрөнгө /актив/-ийн эрсдэлийн сангийн хүрэлцээ (+ илүү, -дутуу)	122,605.26 мян.төг (38 ХЗХ) -432,946.72 мян.төг (6 ХЗХ)	44	22.9%
2	Чанаргүй зээлийн зохистой харьцаа	5%-аас хэтрэхгүй	26	13.5%
3	Нэг гишүүнд олгосон зээлийн зохистой харьцаа	30%-аас хэтрэхгүй	18	9.4%
4	Нэгдмэл сонирхолтой этгээдэд олгосон зээлийн зохистой харьцаа	30%-аас хэтрэхгүй	2	1.0%
Үр ашигтай санхүүгийн бүтцийн үзүүлэлт				
5	Нийт хөрөнгө /актив/-д эзлэх зээлийн зохистой харьцаа	60%-85%	69	35.9%
6	Үндсэн хөрөнгийн зохистой харьцаа	10%-аас хэтрэхгүй	8	4.2%
7	Гишүүдийн хадгаламжийн зохистой харьцаа	20%-80%	26	13.5%
8	Бусдаас авсан зээлийн зохистой харьцаа	20%-аас хэтрэхгүй	22	11.5%
9	Нэг гишүүний оруулж болох хувь хөрөнгийн зохистой харьцаа	10%-аас хэтрэхгүй	6	3.1%
10	Хоршоологчдын өмчийн зохистой харьцаа	5%-аас доошгүй	34	17.7%
11	Нөөцийн сангийн байвал зохих доод хэмжээ	-	36	18.8%
12	Хадгаламж хамгаалалтын сангийн байвал зохих доод хэмжээ	-	9	4.7%
13	Тогтворжилтын сангийн байвал зохих доод хэмжээ	-	10	5.2%
Зардлын зохистой хэмжээ				
14	Үйл ажиллагааны зардлын зохистой харьцаа	15%-аас хэтрэхгүй	9	4.7%
Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадвар				
15	Төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын зохистой харьцаа	4%-аас доошгүй	46	24.0%
Өгөөж, зардлын хувь хэмжээ				
16	Хөрөнгө /актив/-ийн өгөөж			0.9%

2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар нийт ХЗХ-дын 19.8 хувь буюу 38 ХЗХ зээлийн эрсдэлийн санг 122,605.26 мянган төгрөгөөр илүү байгуулсан бол нийт ХЗХ-дын 3.1 хувь буюу 6 ХЗХ зээлийн эрсдэлийн санг 432,946.72 мянган төгрөгөөр дутуу байгуулсан байна. Нийт ХЗХ-дын 13.5 хувь буюу 26 ХЗХ чанаргүй зээлийн зохистой харьцаа, 35.9 хувь буюу 69 ХЗХ нийт хөрөнгөд эзлэх зээлийн зохистой харьцаа, 13.5 хувь буюу 26 ХЗХ гишүүдийн хадгаламжийн зохистой харьцаа, 11.5 хувь буюу 22 ХЗХ бусдаас авсан зээлийн

зохистой харьцаа, 17.7 хувь буюу 34 ХЗХ хоршоологчдын өмчийн зохистой харьцаа, 4.7 хувь буюу 9 ХЗХ үйл ажиллагааны зардлын зохистой харьцаа, 24.0 хувь буюу 46 ХЗХ төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын зохистой харьцааг тус тус хангаж ажиллаагүй байна.

ХЗХ-ны зах зээлийн хөрөнгийн өгөөж 0.9 хувь байна.

Тайлант улиралд ХЗХ-дын 29.2 хувь буюу 56 ХЗХ зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтүүдийг бүрэн хангаж ажилласан бол 9.4 хувь буюу 18 ХЗХ 5 болон түүнээс дээш зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтүүдийг хангаж ажиллаагүй байна.

Хүснэгт 27: Зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтүүд

№	Зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлт	ХЗХ-дын тоо	Хувь
1	Шалгуур үзүүлэлтийг бүрэн хангаж ажилласан	56	29.2%
2	1 ЗХШҮ хангаагүй	54	28.1%
3	2 ЗХШҮ хангаагүй	33	17.2%
4	3 ЗХШҮ хангаагүй	20	10.4%
5	4 ЗХШҮ хангаагүй	11	5.7%
6	5 ЗХШҮ хангаагүй	18	9.4%
Нийт дүн		192	100.0%

ДОЛОО. ДҮГНЭЛТ

Санхүүгийн тайлангийн нэгтгэлд нийт 192 ХЗХ хамрагдсанаас 8 ХЗХ-ны мэдээллийг өмнөх улирлын тайлангаар нэгтгэсэн болно.

- ХЗХ-дын статистик үзүүлэлт

2023 оны 2 дугаар улирлын байдлаар 192 ХЗХ 61 салбар, 682 ажилтан, 71,184 гишүүн /70,932 иргэн, 252 хуулийн этгээд/-тэйгээр Монгол Улсын 21 аймаг, нийслэлийн 8 дүүрэгт үйл ажиллагаа явуулж байна.

Нийт 192 ХЗХ-ны 25.5 хувь буюу 49 ХЗХ /төсөлд хамрагдсан 5 ХЗХ, төслийн хүрээнд байгуулагдсан 44 ХЗХ/ төсөл, хөтөлбөрийг дамжуулан хэрэгжүүлэх зөвшөөрлийн хүрээнд “Бичил бизнесийг дэмжих, ядуурлыг бууруулах нийслэлийн хөтөлбөр”-т хамрагдсан Улаанбаатар хотын ХЗХ-д байна. “Бичил бизнесийг дэмжих, ядуурлыг бууруулах нийслэлийн хөтөлбөр”-ийн хүрээнд байгуулагдсан 44 ХЗХ-ны 36.4 хувь буюу 16 ХЗХ, төсөлд хамрагдсан 5 ХЗХ-ны 80.0 хувь буюу 4 ХЗХ төслийн зээлийг бүрэн төлж дууссан байна.

Зөвшөөрлийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга 2023.01.01-ний өдрөөс хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж эхэлсэнтэй холбогдуулан “Хадгаламж, зээлийн хоршооны үйл ажиллагаа эрхлэхэд тавих нөхцөл, шаардлага”-ыг тус хуульд нийцүүлэн шинэчлэн баталсан. Үүнтэй холбогдуулан Хорооны 2022 оны 723 дугаар тогтоолоор нэр бүхий 54 ХЗХ-ны, Хорооны даргын 2022 оны 543 дугаар тушаалаар нэр

бүхий 9 ХЗХ-ны санхүүгийн бусад ажил, үйлчилгээ эрхлэх зөвшөөрлийг хүчингүй болгосон тул 2023.01.01-ний өдрөөс ХЗХ-д зөвхөн хадгаламж болон зээлийн үйл ажиллагааг эрхэлж байна.

Тайлант хугацаанд ХЗХ-дын нийт гишүүдийн тоо өмнөх оны мөн үеэс 1.9 хувь буюу 1,382 гишүүнээр буурч 71,184 гишүүнтэй болсон байна. Улаанбаатар хотын ХЗХ-дын гишүүдийн тоо 38,729 буюу нийт гишүүдийн 54.4 хувь, орон нутгийн ХЗХ-дын гишүүдийн тоо 32,455 буюу нийт гишүүдийн 45.6 хувийг эзэлж байна.

Нийт ХЗХ-дын 51.6 хувь буюу 99 ХЗХ санхүүгийн програм хангамжтай бөгөөд өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад өөрчлөлт гараагүй байна.

- Зах зээлийн санхүүгийн үзүүлэлт

ХЗХ-ны зах зээлийн нийт хөрөнгө 295,932,583.62 мянган төгрөг нь банкны зах зээлийн 0.6 хувь, нийт зээл 220,404,082.74 мянган төгрөг нь банкны зах зээлийн 0.9 хувь, чанаргүй зээл 7,269,514.45 мянган төгрөг нь банкны зах зээлийн 0.3 хувь, нийт татан төвлөрүүлсэн хадгаламж 203,897,757.63 мянган төгрөг нь банкны зах зээлийн 1.1 хувийг тус тус эзэлж байна.

ХЗХ-дын гишүүдийн нийт хувь нийлүүлсэн хөрөнгө 27,241,446.91 мянган төгрөг нь зах зээлийн нийт хөрөнгийн 9.2 хувь, хоршоологчдын өмч 34,218,707.94 мянган төгрөг нь зах зээлийн нийт хөрөнгийн 11.6 хувийг тус тус эзэлж байна.

Тайлант хугацаанд зах зээлийн хэмжээнд 30,278,086.05 мянган төгрөгийн орлого, 27,524,950.95 мянган төгрөгийн зардал, 2,753,135.10 мянган төгрөгийн цэвэр орлоготой ажилласан байна. Цэвэр орлогын хэмжээ өнгөрсөн оны мөн үеэс 45.3 хувь буюу 2,280,345.76 мянган төгрөгөөр буурсан үзүүлэлттэй байна.

2023 оны 2 дугаар улирлыг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад нийт хөрөнгө 9.0 хувь буюу 24,329,030.05 мянган төгрөгөөр, нийт хадгаламжийн хэмжээ 7.7 хувь буюу 14,524,458.86 мянган төгрөгөөр, нийт зээлийн үлдэгдэл 1.2 хувь буюу 2,597,536.41 мянган төгрөгөөр тус тус өссөн үзүүлэлттэй байна.

- Орлого, зарлага

Тайлант хугацаанд ХЗХ-ны зах зээлийн нийт орлогын 94.6 хувь буюу 28,651,372.99 мянган төгрөгийг хүүгийн орлого, 1.6 хувь буюу 481,728.15 мянган төгрөгийг үйл ажиллагааны бусад орлого, 3.8 хувь буюу 1,144,984.92 мянган төгрөгийг үйл ажиллагааны бус орлого, нийт зардлын 63.1 хувь буюу 17,359,349.92 мянган төгрөгийг хүүгийн зардал, 29.3 хувь буюу 8,062,020.19 мянган төгрөгийг үйл ажиллагааны зардал тус тус бүрдүүлж байна. ХЗХ-ны зах зээлийн хэмжээнд цэвэр орлого 2,753,135.10 мянган төгрөгт хүрсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 45.3 хувь буюу 2,280,345.76 мянган төгрөгөөр буурсан бөгөөд ХЗХ-дын 15.1 хувь буюу 29 ХЗХ 2,428,525.30 мянган төгрөгийн алдагдалтай ажилласан байна.

- Зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлт

Тайлант хугацаанд зах зээлийн хэмжээнд Хорооноос тогтоосон зайлшгүй хангах зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг ХЗХ-дын 29.2 хувь буюу 56 ХЗХ бүрэн хангаж ажилласан бөгөөд нийт ХЗХ-дын 13.5 хувь буюу 26 ХЗХ чанаргүй зээлийн зохистой харьцаа, 35.9 хувь буюу 69 ХЗХ нийт хөрөнгөд эзлэх зээлийн зохистой харьцаа, 13.5 хувь буюу 26 ХЗХ гишүүдийн хадгаламжийн зохистой харьцаа, 11.5 хувь буюу 22 ХЗХ бусдаас авсан зээлийн зохистой харьцаа, 17.7 хувь буюу 34 ХЗХ хоршоологчдын өмчийн зохистой харьцаа, 4.7 хувь буюу 9 ХЗХ үйл ажиллагааны зардлын зохистой харьцаа, 24.0 хувь буюу 46 ХЗХ төлбөр түргэн гүйцэтгэх чадварын зохистой харьцааг тус тус хангаж ажиллаагүй байна.

ХЗХ-ны зах зээлийн хөрөнгийн өгөөж 0.9 хувь байна.

- Хууль тогтоомжоор хүлээсэн үүргийн биелэлт

2022 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар тусгай зөвшөөрөлтэй 196 ХЗХ-оос тайлант улирлын байдлаар нэр бүхий 6 ХЗХ-ны үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг хүчингүй болгож, 2023 оны 1 дүгээр улиралд 1 ХЗХ, 2023 оны 2 дугаар улиралд 1 ХЗХ-нд тус тус хадгаламж, зээлийн үйл ажиллагаа эрхлэх тусгай зөвшөөрлийг шинээр олгосон. 2023 онд аудитын тайланг баталгаажуулж ирүүлбэл зохих ХЗХ-дын 86.8 хувь буюу 164 ХЗХ жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд аудит хийлгэн Хороонд ирүүлсэн. Харин Хадгаламж, зээлийн хоршооны тухай хуульд заасны дагуу бүх гишүүдийн хурлыг зарлан хуралдуулж, бүх гишүүдийн хурлын материалыг ирүүлбэл зохих ХЗХ-дын 91.0 хувь буюу 172 ХЗХ холбогдох материалыг Хороонд ирүүлсэн байна. Хорооны 2019 оны 211 дүгээр тогтоолоор баталсан “Зохицуулалтын үйлчилгээний хөлсний хэмжээг тогтоох, төвлөрүүлэх журам”-ын дагуу

зохицуулалтын үйлчилгээний хөлс төвлөрүүлбэл зохих 92 ХЗХ-ны 92.4 хувь буюу 85 ХЗХ нийт төвлөрүүлбэл зохих дүнгийн 98.9 хувь буюу 37,968.74 мянган төгрөгийг төвлөрүүлсэн байна.

Тайлант улиралд ХЗХ-дын 7.8 хувь буюу 15 ХЗХ Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 7.1-д заасны дагуу Монголбанкны СМА-нд 20 сая төгрөг, түүнээс дээш үнийн дүнтэй бэлэн мөнгөний нийт 7,727,977.82 мянган төгрөгийн 178 гүйлгээг мэдээлсэн байна. Дээрх гүйлгээний дүнгийн 79.1 хувь буюу 6,113,932.30 мянган төгрөгийн 131 гүйлгээг Улаанбаатар хотын 11 ХЗХ, 20.9 хувь буюу 1,614,045.52 мянган төгрөг бүхий 47 гүйлгээг орон нутгийн 4 ХЗХ мэдээлсэн байна. Тайлант улирлын байдлаар сэжигтэй гүйлгээ гараагүй байна.

Зээлийн мэдээллийн тухай хуульд заасны дагуу Улаанбаатар хотын ХЗХ-дын 53.5 хувь буюу 54 ХЗХ, орон нутгийн ХЗХ-дын 48.4 хувь буюу 44 ХЗХ Монголбанкнаас ЗМС-ийн үйлчилгээ үзүүлэх тусгай зөвшөөрөл олгосон “Титан Си Ар Эй ЗМС” ХХК болон “Бүрэн скор ЗМС” ХХК-тай мэдээлэл өгөх, авах гэрээг тус тус байгуулсан байна.